महाराष्ट्र शासन

" [illegible] "

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय
बुलढाणा

स्थापना : १५ जून १९६८

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती संलग्नीत

एन.सी.टी.ई. मान्यताप्राप्त

नॅक 'अ' श्रेणी प्राप्त

माहिती पुस्तिका

सत्र 2025-2026

डॉ. श्रीमती. नूतन भा. चव्हाण

प्र.प्राचार्य

दुरध्वनी क्रमांक (07262) 299096

वेब साईट : www.gcebedbuldan.org.in

ई-मेल : gcebedbuldana@gmail.com

● राष्ट्रगीत ●

जन गण मन-अधिनायक जय हे
भारत भाग्यविधाता ।
पंजाब सिन्धु गुजरात मराठा
द्राविड उत्कल बंग,
विंध्य हिमाचल यमुना गंगा
उच्छल जलधि तरंग
तव शुभ नामे जागे, तव शुभ आशिष मागे
गाये तव जय गाथा।
जन गण मंगलदायक जय हे
भारत भाग्यविधाता।
जय हे, जय हे, जय हे,
जय जय जय जय हे।

भारताचे संविधान

प्रास्ताविका

आम्ही भारताचे लोक, भारताचे एक सार्वभौम,
समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष, लोकशाही गणराज्य घडवण्याचा
व त्याच्या सर्व नागरिकांस :
सामाजिक, आर्थिक व राजनैतिक न्याय,
विचार, अभिव्यक्ती, विश्वास, श्रध्दा
व उपासना यांचे स्वातंत्र्य,
दर्जाची व संधीची समानता,
निश्चितपणे प्राप्त करुन देण्याचा
आणि त्या सर्वांमध्ये व्यक्तीची प्रतिष्ठा
व राष्ट्राची एकता आणि एकात्मता
यांचे आश्वासन देणारी बंधुता
प्रवर्धित करण्याचा संकल्पपूर्वक निर्धार करुन,
आमच्या संविधानसभेत
आज दिनांक २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी
याद्वारे हे संविधान अंगीकृत आणि अधिनियमित
करुन स्वतःप्रत अर्पण करत आहोत.

महाराष्ट्र शासन

Motto 'Come to Learn And go to Serve'

GOVERNMENT COLLEGE OF EDUCATION, BULDHANA

VISION

" To Transform in - Service and Pre - Service teacher trainees into effective, ideal, devoted and dedicated teachers, master traines, educational administrators, Planners and researchers, and to enable them to serve in the field of education"

MISSION

- To help the trainee teachers to shape themselves into devoted, dedicated and ideal teachers.
- To prepare educational administrators, planners and Educational researcher.
- To develop the research attitude and research culture among the M.Ed., B.Ed in-service and pre-service teachers.
- To increase the knowledge of teachers regarding various allied branches pertaining to teaching and learning like philosophy, sociology, administration, evaluation methods and modes of teaching and learning.
- To develop the skills of teaching amongst the trainee teachers.
- To develop the skills of using the technology in teaching and learning
- To bring out quality in teacher training.
- To enhance the teachers to work devotedly and dedicatedly as educational planners and administratiors and human resourse in education.

महाराष्ट्र शासन

GOVERNMENT COLLEGE OF EDUCATION, BULDHANA

VALUES

To promote the following core values among the teacher trainees of the institute :

1) Encouraging active Participation and meaningful Contribution to the home institution, Other teacher training institutes Schools, and education departments.
2) Developing awareness and skills to enviromental protection, stress management, health awareness, rainwater harvesting, and national and international integration among the trainee students.
3) Encouraging the effective and innovative use of technology in teaching and learning processes.
4) Inspiring a continuos pursuite of excellence in acadmic and professional endeavors.
5) Instilling core values that promote social responsibility, enviromental sensitivity and scientific thinking among trainees.
6) Cultivating a research - friendly atmosphere to foster critical thinking, inquiry and innovation.

महाराष्ट्र शासन

GOVERNMENT COLLEGE OF EDUCATION, BULDHANA

❁ OBJECTIVES ❁

1) To increases the knowledge the foundation of education like Philosophy, Sociology, Psychology, School administration & management etc.
2) To develop the knowledge of pedagogical subjects.
3) To develop the teaching skills like micro teaching, and simulated teaching.
4) To foster the values the social global values among the trainees.
5) To help the student to make use of educational technology in teaching learning situation.
6) To foster the research attitude in order to develop research cultures in institution.
7) To imbibe the scientific auto look among the trainee to solve day to day problems in education.
8) To enable the trainees to create audio visual teaching aids to use in their pracitce teaching.
9) To enhance the capacity to prepare the PPT and E-learning material.
10) To inclucate the competence like narration, lecturing discussion drama, music, animation etc.
11) To enrich the performing the fi e arts like educational drawing, drama, music, animation etc.
12) To create conducive atmosphere for the promotion of education by reaching it in the problem areas.
13) To promote Yoga education for keeping the trainees healthy and remove their stress.
14) To acquaint the student with each and every activity of teacher through various group of five months internship in practice teaching schools.
15) To find out hidden potentials so as to develop them to use it in formal and nonformal education.
16) To develop the all-round the teacher personality of the trainees.
17) To provide the opportunities like community work and services so as to bring out desired change.

* कर्मचारी *

प्राचार्य डॉ.श्रीमती. नूतन चव्हाण
(प्राध्यापक) एम.ए., (भूगोल, इतिहास)
एम.एड्. सेट (शिक्षणशास्त्र) एम.फिल., पीएच.डी. (शिक्षणशास्त्र)

* प्राध्यापक गण *

■ **डॉ.श्री. हर्षानंद खोब्रागडे**
प्राध्यापक
एम.ए., (मराठी, समाजशास्त्र, तत्वज्ञान, इतिहास, राज्यशास्त्र) एम.एड्.
नेट (मराठी),सेट (शिक्षणशास्त्र)
पीएच.डी. (मराठी, शिक्षणशास्त्र)

■ **डॉ.सुनिल रामदास खडसे**
सहाय्यक प्राध्यापक (परीप्रेक्ष) (CHB)
एम.ए.,(तत्वज्ञान,अर्थशास्त्र,राज्यशास्त्र इतिहास,मराठी)
एम.एड, सेट (शिक्षणशास्त्र)
पीएच.डी (शिक्षणशास्त्र)

■ **प्रा.भावना रामभाऊ काळे**
सहाय्यक प्राध्यापक (इंग्रजी) (CHB)
एम.ए.(इंग्रजी,मराठी,राज्यशास्त्र,भूगोल)
एम.एड., सेट - (शिक्षणशास्त्र)

■ **प्रा.प्रेरणा अरुण श्रीनाथ**
सहाय्यक प्राध्यापक (परीप्रेक्ष) (CHB)
एम.ए.(मराठी,इतिहास,हिंदी),
एम.एड., सेट - (शिक्षणशास्त्र)

■ **श्री. विनायक वरखेडे**
ग्रंथपाल (CHB)
एम.लिब, B.E (Mech,Engg) BLISC, MLISC

■ कार्यालयीन कर्मचारी ■

श्री. दत्ता वाघजी बेले, मुख्य लिपिक
शेख तौफीक शेख लतीफ, शिपाई
श्री. राजेंद्र सुखदेव सुरडकर, शिपाई
श्री. विशाल राजेंद्र पवार, शिपाई

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा

* तक्रार निवारण समिती *

सन 2025-2026

अ.क्र.	नाव	पद	समितीतील पदनाम
१	**डॉ.नुतन चव्हाण**	प्राध्यापक	सदस्य सचिव
२	**डॉ. हर्षानंद खोब्रागडे**	प्राध्यापक	सदस्य
३	**श्री. दत्ता बेले**	कार्यालयीन प्रतिनिधी	सदस्य
४	**कु. भावना काळे**	शिक्षक प्रतिनिधी	सदस्य
५	**कु. प्रियंका साळवे**	विद्यार्थी प्रतिनिधी (पदव्युत्तर/महिला)	सदस्य
६	**कु. अंजली पांडे**	विद्यार्थी प्रतिनिधी (महिला)	सदस्य
७	**श्री. सावन चव्हाण**	विद्यार्थी प्रतिनिधी (पुरूष)	सदस्य
८	**श्री. ऋषिकेश खरात**	विद्यार्थी प्रतिनिधी (पुरूष)	सदस्य
९	**डॉ. विजया काकडे**	एन.जी.ओ	सदस्य

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा

* अँटीरॅगिंग समिती *

सन 2025-2026

अ.क्र.	नाव	पद	समितीतील पदनाम
1.	**डॉ.एन.बी. चव्हाण**	प्राचार्य	अध्यक्ष
2	**श्री.राठोड साहेब**	पोलीस अधिकारी	सदस्य
3.	**अॅड.किरण उमक (राठोड)**	कायदे तज्ञ	सदस्य
4.	**श्री.रविकिरण टाकळकर**	वृत्तपत्र प्रतिनिधी (पत्रकार)	सदस्य
5	**डॉ. विजया काकडे**	एन.जी.ओ.	सदस्य
6	**डॉ.एच.पी. खोब्रागडे**	जेष्ठ प्राध्यापक	सदस्य सचिव
7	**डॉ.एस.आर. खडसे**	शिक्षक प्रतिनिधी	सदस्य
8.	**श्री.दत्ता बेले**	कार्यालय प्रतिनिधी	सदस्य
9.	**कु.चंचल सित्रे**	महिला विद्यार्थी प्रतिनिधी	सदस्य
10	**श्री.रविंद्र चव्हाण**	पालक प्रतिनिधी	सदस्य
11	**श्री.ऋषिकेश खरात**	पुरुष विद्यार्थी प्रतिनिधी	सदस्य

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा

* माहिती अधिकार समिती *

सन 2025-2026

अ.क्र.	नाव	पद
1.	**डॉ.एन.बी.चव्हाण**	प्रथम अपिलीय अधिकारी
2.	**प्रा.डॉ.एच.पी.खोब्रागडे**	जनमाहिती अधिकारी
3.	**श्री. दत्ता बेले**	सहाय्यक माहिती अधिकारी

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा

* विद्यार्थी विकास समिती *

सन 2025-2026

अ.क्र.	नाव	पद	सदस्य प्रकार
1.	**डॉ. हर्षानंद पंजाबराव खोब्रागडे**	विद्यार्थी विकास अधि.	प्रभारी प्राध्यापक
2.	**डॉ.एस.आर. खडसे**	सदस्य	पुरुष प्राध्यापक
3.	**कु. प्रेरणा श्रीनाथ**	सदस्य	महिला प्राध्यापक
4.	**डॉ. विजया काकडे**	सदस्य	सामाजिक कार्यकर्ता
5.	**ॲड. किरण उमक**	सदस्य	समुपदेशक

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा

* समान संधी केंद्र * सन 2025-2026

अ.क्र.	पद	नाव	मोबाईल क्रं
1.	अध्यक्ष	**डॉ. एन.बी. चव्हाण**	९४२३६२५५०४
2.	समन्वयक	**डॉ. हर्षानंद पंजाबराव खोब्रागडे**	९४२०२३३०५३
3.	शिक्षक प्रतीनिधी	**कु. भावना काळे**	७०२८०१७२१७
4.	कार्यलयीन समन्वयक	**श्री. दत्ता बेले**	७५०७४६६५४०
5.	पदव्युत्तर प्रतीनिधी	**कु. सुषमा पदा**	८२०८६६९२८४
6.	विद्यार्थीनी प्रतीनिधी	**कु. भक्ती पवार**	९३५९८८६७११
7.	विद्यार्थी प्रतीनिधी	**श्री. हर्षवर्धन इंगळे**	७८८७३२४३०९

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा

* आचार्य पदवी संशोधन मार्गदर्शन केंद्र *

सन 2025-2026

अ.क्र.	नाव	पद	अध्यदेशांतर्गत श्रेणी
1	**डॉ.एन.बी. चव्हाण**	प्राध्यापक, शासकीय अध्यापक महा. बुलढाणा	अध्यक्ष
2	**डॉ.एच.पी. खोब्रागडे**	प्रध्यापक/ मान्यताप्राप्त संशोधन मार्गदर्शक,शासकीय अध्यापक महा.बुलढाणा	सदस्य सचिव
3	**डॉ.जी.एम. शर्मा**	प्राचार्य, मातोश्री सायराबाई चंपालालजी चोपडा बी.एड. महा. खामगांव जि. बुलढाणा	सदस्य (प्रचार्यान्व्दारे नामनिर्देशित विषय तज्ञ)
4	**डॉ.एच.डी. वरघट**	प्राध्यापक/से.नि. मान्यताप्राप्त संशोधन मार्गदर्शक,शासकीय अ.म.बु.	सदस्य

* महाविद्यालय : एक दृष्टिक्षेप *

शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलडाणा ही शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र शासन, पुणे या विभागाची एक शाखा असून दि. १५ जुन १९६८ साली माध्यामिक शिक्षकांच्या प्रशिक्षणासाठी नॉर्मल स्कूल या नावाने बुलडाणा जिल्ह्यातील प्राथमिक, माध्यमिक शिक्षक, सेवा अंतर्गंत शिक्षकांच्या अल्पमुदतीच्या प्रशिक्षणासाठी शासनाने सुरु केली. यात बी.एड्. आणि एम.एड्. हे दोन्ही अभ्यासक्रम तसेच कालबध्द प्रशिक्षण विषयक उपक्रमांची सोय आहे.

चिखली रोडवर निसर्गरम्य विस्तीर्ण क्षेत्रफळाच्या भूखंडावर महाविद्यालयाची इमारत आहे.

शालेय शिक्षण व उच्च शिक्षण असे सन १९९५ पासून विभाजन झाल्यावर शा.अ.म.बु.व.जि.शि.व.प्र.सं.बु संस्था स्वतंत्ररित्या कार्य करीत आहे. विदर्भातील अत्यंत नामांकित असे हे प्रशिक्षण महाविद्यालय असून अमरावती विद्यापीठ क्षेत्रात सुपरिचित आहे. नॅक (राष्ट्रीय मूल्यांकन व अधिस्विकृती परिषद) यांनी या महाविद्यालयाची तपासणी करुन या संस्थेस 'अ' दर्जा प्रदान केलेला आहे.

प्रशिक्षणार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण व दर्जेदार शिक्षण देण्यासाठी व्यासंगी व अनुभवी अधिव्याख्याता वृंद, समृध्द व संगणकीकृततेकडे वाटचाल करणारे ग्रंथालय, सुसज्ज संगणक विभाग, खेळासाठी विस्तीर्ण क्रीडांगण आणि महाविद्यालयातील वैशिष्टपूर्ण विभाग, उज्वल व उत्कृष्ट निकालाची परंपरा लाभलेल्या महाविद्यालयातून प्रशिक्षण पूर्ण करुन बाहेर पडणाऱ्या शिक्षणशास्त्र प्रशिक्षणार्थ्यांना महाराष्ट्रात सर्वस्तरावर शिक्षक म्हणून प्राधान्य दिले जाते हे विशेष आहे.

महाविद्यालयातील विविध विभाग व सोयीसुविधा :

एन.सी.टी.ई. च्या मानके व प्रमाणकेनुसार महाविद्यालयात मोठे सभागृह, व्याख्यान कक्ष, प्राचार्य कक्ष, अधिव्याख्यात्यांसाठी स्वतंत्र केबिन्स, प्रशासकीय विभाग, दृकश्राव्य विभाग, संगणक प्रयोगशाळा, विज्ञान व मानसशास्त्र प्रयोगशाळा, संगित व क्रीडा विभाग तसेच खेळाचे मैदान उपलब्ध आहे.

शैक्षणिक व प्रशिक्षण कार्यासाठी खालील विभाग निर्माण करुन ते आवश्यक यंत्रे, उपकरणे व साहित्य यांनी परिपूर्ण करण्यात आलेले आहेत. त्याची माहिती विभागवार खालीलप्रमाणे आहे.

१) मानसशास्त्र प्रयोगशाळा
२) विज्ञान प्रयोगशाळा
३) दृक-श्राव्य विभाग
४) संगणक प्रयोगशाळा
५) शैक्षणिक साधने कक्ष
६) क्रीडा कक्ष
७) प्रशासकीय विभाग
८) ग्रंथालय विभाग
९) प्लेसमेंट विभाग
१०) पीएच.डी संशोधन मार्गदर्शन केंद्र
११) संगित विभाग

* शैक्षणिक सत्र 2025-2026 *

प्रथम सत्र	: दि. ११ जुन २०२५	ते ०६ जुन २०२५
हिवाळी दीर्घ सुट्टी	: दि. १३ ऑक्टोंबर २०२५	ते ०२ नोव्हेंबर २०२५
द्वितीय सत्र	: दि. ०३ नोव्हेंबर २०२५	ते १८ एप्रील २०२६
उन्हाळी दीर्घ सुट्टी	: दि. २० एप्रील २०२६	ते ०३ जून २०२६
नवीन सत्र प्रारंभ	: ०४ जुन २०२६	

(विद्यापीठाने वेळोवेळी केलेला बदल लागू राहील.)

*** कार्यालयीन वेळा :**

अ) सकाळी ९:४५ ते सायं. ६:४५

भोजन विश्रांती : दुपारी १:०० ते १:३०

ब) शनिवार आणि शासनाने / स्थानिक प्राधिकरणाने जाहिर केलेल्या सुट्टीच्या दिवशी कार्यालय बंद राहील.

*** शैक्षणिक कामकाजाच्या वेळा :**

अ) सकाळी ११:०० ते सायं. ५:३०

भोजन विश्रांती : दुपारी २:४५ ते ३:१५

ब) प्रत्येक शनिवार : सकाळी ८:०० ते ११:५५

भोजनाची विश्रांती : सकाळी ९:४५ ते १०:१५

प्रत्येक रविवारी व सुट्टीच्या दिवशी कामकाज बंद राहील.

*** महाविद्यालयाची प्रवेश क्षमता** (वर्ष २०१५ - २०१६ पासून)

नियमित बी.एड्. एक तुकडी - ५० प्रशिक्षणार्थी

नियमित एम.एड्. एक तुकडी - ५० प्रशिक्षणार्थी

* अभ्यासक्रमाची शुल्क आकारणी *

शैक्षणिक सत्र 2025-2026

1) शिक्षण शुल्क :

शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयांसाठी रु. 30650/-
प्रथम वर्ष - रु. 15325/-
द्वितीय वर्ष - रु. 15325/-

एम.एड. शुल्क :

प्रथम वर्ष - रु. 20000/-
द्वितीय वर्ष - रु. 20000/-

सदर शुल्कामध्ये शासनाकडून बदल झाल्यास विद्यार्थ्यांना सुधारीत शुल्कानुसार फरकाची रक्कम भरावी लागेल.

या शुल्काव्यतिरिक्त विद्यापीठाने इतर शुल्क निर्धारित केल्यास ते शुल्क प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना भरणे बंधनकारक राहील.

2) इतर शुल्क :

शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयांसाठी शिक्षण शुल्काव्यतिरिक्त प्रथम वर्ष व द्वितीय वर्षासाठी प्रवेश शुल्क, ग्रंथालय शुल्क, जिमखाना शुल्क व प्रयोगशाळा शुल्क पुढीलप्रमाणे आकारण्यात येईल.

- प्रथम वर्ष -

खुला प्रवर्ग		मागासवर्गीय प्रवर्ग	
अ) प्रवेश शुल्क	रु. १००/-	अ) प्रवेश शुल्क	रु. ००/-
ब) ग्रंथालय शुल्क	रु. १०००/-	ब) ग्रंथालय शुल्क	रु. १०००/-
क) जिमखाना शुल्क	रु. १०००/-	क) जिमखाना शुल्क	रु. १०००/-
ड) प्रयोगशाळा शुल्क	रु. १०००/-	ड) प्रयोगशाळा शुल्क	रु. १०००/-
इ) उपक्रम शुल्क	रु. ४३४९/-	इ) उपक्रम शुल्क	रु. ४३४९/-
ई) विद्यापीठ शुल्क	रु. २००/-	ई) विद्यापीठ शुल्क	रु. २००/-
फ) डिपॉझीट शुल्क	रु. ५००/-	फ) डिपॉझीट शुल्क	रु. ५००/-
एकूण -	रु. ८१४९/-	एकूण -	रु. ८०४९/-

- द्वितीय वर्ष -

खुला प्रवर्ग		मागासवर्गीय प्रवर्ग	
अ) प्रवेश शुल्क	रु. १००/-	अ) प्रवेश शुल्क	रु. ....../-
ब) ग्रंथालय शुल्क	रु. ५००/-	ब) ग्रंथालय शुल्क	रु. ५००/-
क) जिमखाना शुल्क	रु. ५००/-	क) जिमखाना शुल्क	रु. ५००/-
ड) प्रयोगशाळा शुल्क	रु. ५००/-	ड) प्रयोगशाळा शुल्क	रु. ५००/-
इ) उपक्रम शुल्क	रु. २७६४/-	इ) उपक्रम शुल्क	रु. २७६४/-
फ) पदवी शुल्क	रु. २००/-	फ) पदवी शुल्क	रु. २००/-
एकूण -	रु. ४५६४/-	एकूण -	रु. ४४६४/-

३) गणवेश शुल्क :

मुल : शर्ट व पॅन्ट, वेस्ट कोट

मुली : साडी, ब्लाऊज - स्टॅन्ड कॉलर, ३/४ स्लिव्हज् लांब , वेस्ट कोट
कुर्ता, पायजामा, वेस्ट कोट

नियमित बी.एड्. अभ्यासक्रम व नियमित एम.एड्. अभ्यासक्रम

एनसीटीई नियम २०१४ नुसार व त्यास अनुसरुन संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ अमरावतीच्या निर्देशानुसार अभ्यासक्रम राबविण्यात येईल.

महाविद्यालयातील इतर अभ्यासक्रम

१) बी.एड्. - य.च.म.मुक्त विद्यापीठ, नाशिक (अवकाशकालीन)
२) एम.ए. शिक्षणशात्र - य.च.म.मुक्त विद्यापीठ, नाशिक (अवकाशकालीन)
३) पीएच.डी. - संशोधन केंद्र, शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलडाणा संलग्नीत संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
४) पारसबाग अभ्यासक्रम य.च.म.मु.नाशिक ५) **DSM** य.च.म.मु.नाशिक
६) **CCM** य.च.म.मु.नाशिक

प्रवेश पध्दती

सन २०२५-२६ या शैक्षणिक वर्षासाठी बी.एड्. व एम.एड्. (पूर्ण वेळ नियमित) अभ्यासक्रमास प्रवेश घेण्यासाठी शासनाने प्रसिध्द केलेल्या नियमावलीनुसार राहील.

शिष्यवृत्ती / शिक्षण फी प्रतिपूर्ती बाबत

संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे परिपत्रक क्र. सकक्षं/शिक्षण/भासशि/डी.एड्./बी.एड्./का-४/२०००-०५/८८४ दि.११/६/२००४ नुसार शासकीय महाविद्यालयातील शिष्यवृत्ती पात्र विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती/शिक्षण फी यांची प्रतिपूर्ती करण्यात येईल. महाराष्ट्र शासनाच्या वेळोवेळी प्रसिध्द केलेल्या/होणाऱ्या निर्णयानुसार महाविद्यालयातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती/शिक्षण फी ची प्रतिपूर्तता करण्याची कार्यवाही महाविद्यालयामार्फत व संबंधित पात्र विद्यार्थ्यांकडून करण्यात येईल.

ज्या विद्यार्थ्यांनी पदव्युत्तर प्रवेश घेऊन एक वर्षाचा (एम.ए., एम.एस्सी., एम.कॉम., इ. प्रथम वर्ष) अभ्यासक्रम पूर्ण केला आहे परंतु पदव्युत्तर अभ्यासक्रम पूर्ण केलेला नाही असे उमेदवार शिष्यवृत्तीस / शिक्षण फी प्रतिपूर्तीस पात्र राहणार नाहीत. शिष्यवृत्तीधारकाने मागील शिष्यवृत्ती प्राप्त क्रमांक देणे आवश्यक आहे.

आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक - व्यअप्र - २०२१/प्र.क्र.९४ का - १२ दिनांक १७ जानेवारी २०२२ नुसार

5/9- Spot round द्वारे व्यवसायिक अभ्यासक्रमासाठी प्रवेशित **ST** (प्रवर्गातील) विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती योजना लागु होणार नाही.

स.गा. अमरावती विद्यापीठ अंतर्गत, शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा नियमित बी.एड्.अभ्यासक्रम शै.सत्र 2025- 26 एका दृष्टीक्षेपात

Course Code	Subjects	Internal Assessment (SEM)	Theory Max. Marks	Total	Internal Assessment (Min. Marks	Theory Min Marks	Aggregate Pass Marks
	Semester-I						
CC 101	Childhood and Growing Up	20	60 + 20(MCQ) =80	100	10	32	50
CC 102	Learning & Teaching	20	60 + 20(MCQ) =80	100	10	32	50
CPS 103	Understanding Discipline & Subjects	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
DSEC 104	Environmental Edu& Disaster Management	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
DSEC 105	Women's Education	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
EPC 106	Critical Understanding of ICT	50	...	50	...		25
P 107	Enriching the Micro Teaching Skills : Workshop and Min. 7 Skill Lessons	75	...	75	...		38
P 108	Integrated Lessons	50	...	50	...		25
P 109	Teaching Aid's Workshop & Preparation	25	...	25	...		13
P 110	School Engagement (2 Weeks)	50	...	50	...		25
P 111	Visit to Innovative Schools & Report writing	50	...	50	...		25
	Semester-II						
CC201	Contemporary India and Education	20	60 + 20(MCQ) =80	100	10	32	50
CC202	Assessment for Learning	20	60 + 20(MCQ) =80	100	10	32	50
CPS203	Pedagogy of a School **Subject One** Part–I [English, Marathi, Hindi, Urdu, Biological Sci., Maths., Commerce]	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
CPS 204	Pedagogy of a School **Subject Two** Part-I [Physical Sc., Economics, Geography, History & Civics]	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
DSEC205	Educational Technology	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
DSEC206	Peace Education & Human Rights Education	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
EPC 207	Reading and Reflecting on Text	50	...	50	...		25
P 208	Academic Planning Workshop: Academic Planning (Year, Unit & Lesson Plan and unit test with blue print) Both methods	50	...	50	...		25
P 209	School Engagement & Report writing (1 Week)	25	...	25	...		13
P 210	Internship (4 Weeks)	75	...	75	...		38
P 211	Social Work with Community Experience	50	...	50	...		25
	Semester III						
CC 301	Gender, School and Society	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
CC 302	Basics of Research in Education	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25

स.गा. अमरावती विद्यापीठ अंतर्गत, शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा

नियमित बी.एड्.अभ्यासक्रम शै.सत्र 2025- 26 एका दृष्टीक्षेपात

CPS 303	Pedagogy of a School **Subject One** Part –II [English, Marathi, Hindi, Urdu, Biological Sci., Maths., Commerce]	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
CPS 304	Pedagogy of a School **Subject Two** Part-II (Physical Sc., Economics, Geography, History & Civics)	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
DSEC 305	School Administration and Management	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
DSEC 306	Economics of Education	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
EPC 307	Understanding the Self	50	...	50	...		25
P 308	Internship (6 Week)	150	...	150	...		75
P 309	Workshop & Hands on Practices on Tools Of Online learning & Assessment	50	...	50	...		25
P 310	Research Project (Action Research)	50	...	50	...		25
P 311	Yoga & Health Education	50	...	50	...		25
	Semester IV						
CC 401	Knowledge and Curriculum	20	60 + 20(MCQ) =80	100	10	32	50
CPS 402	Language Across the Curriculum	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
CPS 403	Creating an Inclusive Education	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
DSEC 404	Career Information and Guidance and Counseling	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
DSEC 405	Value Education	10	32 + 8(MCQ) =40	50	05	16	25
EPC 406	Drama & Arts in Education	50	...	50	...		25
P 407	Internship (6 Weeks)	150	...	150	...		75
P 408	Final Lesson Exam and Viva Voce	-	100	100	-	50	50
P 409	Performing Arts (Cultural Activities)	50	...	50	...		25

स.गा. अमरावती विद्यापीठ अंतर्गत, शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा

नियमित एम.एड्.अभ्यासक्रम शै.सत्र 2025- 26 एका दृष्टीक्षेपात

Programme: M.Ed. Semester 1

Code of the Course	Title of the Course/Subject	Max. Marks /	(Total Number of Periods)	Credit / Hours
CC-101	PHILOSOPHY OF EDUCATION	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
CC-102	SOCIOLOGY OF EDUCATION	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
CC-103	PSYCHOLOGY OF EDUCATION	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
CC-104	METHODOLOGY OF EDUCATIONAL RESEARCH	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
(Laboratory/Practical/practicum/hands-on/Activity)Practicum and Inter Semester				
CC-105	COMMUNICATION SKILLS	Maximum Internal Marks: 50	68	Credits: 02 Hours: 68
CC-106	EXPOSITORY AND ACADEMIC WRITING	Maximum Internal Marks: 50	68	Credits: 02 Hours: 68
CC-107	SELF DEVELOPMENT	Maximum Internal Marks: 50	68	Credits: 02 Hours: 68

Programme: M.Ed. Semester II

Code of the Course	Title of the Course/Subject	Max. Marks /	(Total Number of Periods)	Credit / Hours
CC-201	Educational Studies	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
CC-202	Teacher Education-I	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
CC-203	CURRICULUM STUDIES	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
CC-204	HISTORY AND POLITICAL ECONOMY OF EDUCATION	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
(Laboratory/Practical/practicum/hands-on/Activity)Practicum and Inter Semester				
CC-205	FORMULATION AND PRESENTATION OF RESEARCH PROPOSAL	Maximum Internal Marks: 50	68	Credits: 02 Hours: 68
CC-206	INTERNSHIP IN A TEACHER EDUCATION INSTITUTION	Maximum Internal Marks: 100	136	Credits: 04 Hours: 136

स.गा. अमरावती विद्यापीठ अंतर्गत, शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा
नियमित एम.एड्.अभ्यासक्रम शै.सत्र 2025- 26 एका दृष्टीक्षेपात

Programme: M.Ed. Semester III

Code of the Course	Title of the Course/Subject	Max. Marks /	(Total Number of Periods)	Credit / Hours
CC-301	TEACHER EDUCATION-II	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
CC-302	ADVANCE EDUCATIONAL RESEARCH & STATISTICS	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
SC-303	ELEMENTARY SCHOOL LEVEL STATUS, ISSUES AND CONCERNS	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
SC-304	(B) ELEMENTARY SCHOOL LEVEL CURRICULLUM,PEDAGOGY AND ASSESMENT	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
SC-305	A) SECONDARY SCHOOL LEVEL STATUS, ISSUES AND CONCERNS	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
SC-306	(B) SECONDARY SCHOOL LEVEL CURRICULUM, PEDAGOGY AND ASSESSMENT	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
(Laboratory/Practical/practicum/hands-on/Activity)Practicum and Inter Semester				
PC-307	INTERNSHIP RELATED TO SPECIALIAZATION COURSES	Maximum Internal Marks: 100	136	Credits: 04 Hours: 136
PC-308	REVIEWS OF RELATED LITERATURE. RESEARCHES AND ITS ANALYSIS	Maximum Internal Marks: 25	34	Credits: 01 Hours: 34
PC-309	DISSERTATION – TOOLS DEVELOPMENT	Maximum Internal Marks: 25	34	Credits: 01 Hours: 34

Programme: M.Ed. Semester IV

Code of the	Title of the Course/Subject	Max. Marks /	(Total Number of	Credit / Hours
EC-401	A) EDUCATIONAL PLANNING AND MANAGEMENT	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-402	LEADERSHIP AND HUMAN RESOURCES MANAGEMENT IN EDUCATION	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-403	C) ISSUES IN PLANNING, MANAGEMENT AND FINANCING OF EDUCATION	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85

स.गा. अमरावती विद्यापीठ अंतर्गत, शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, बुलढाणा
नियमित एम.एड्.अभ्यासक्रम शै.सत्र 2025- 26 एका दृष्टीक्षेपात

EC-403	C) ISSUES IN PLANNING, MANAGEMENT AND FINANCING OF EDUCATION	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-404	A) SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT EDUCATION	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-405	B) DISASTER MANAGEMENT AND ENVIRONMENTAL MANAGEMENT	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-406	C) PEDAGOGY AND CURRENT ISSUES IN ENVIRONMENT	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-407	A) SPECIAL EDUCATION AND PEDAGOGY	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-408	B) INCLUSIVE STRATEGIES AND EDUCATION FOR CHILDREN WITH DIVERSE NEEDS	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-409	C) LEARNING DISABILITY AND ISSUES OF SPECIAL NEEDED CHILDREN	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-410	A) INTRODUCTION TO GUIDANCE AND COUNSELING	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-411	B)ORGANIZATION, ADMINISTRATION AND MEASUREMENT OF GUIDANCE AND COUNSELING	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
EC-412	C) CAREER DEVELOPMENT AND GUIDANCE 85 Course	100 ((Theory-60 + MCQS-20)+ Internal-20)	85	Credit: 04 Hours: 85
(Laboratory/Practical/practicum/hands-on/Activity)Practicum and Inter Semester				
PC-413	CASE STUDY OF SPECIAL CHILDREN	Maximum Internal Marks: 50	68	Credits: 02 Hours: 68
PC-414	INSTITUTIONAL STUDY PROJECT	Maximum Internal Marks: 25	34	Credits: 01 Hours: 34
PC-415	YOGA EDUCATION	Maximum internal marks : 50 (20CLT + 10MCQ+ 20PC)	68	Hours : 68 (30T + 38PC)
PC-416	DISSERTATION: DATA COLLECTION AND ANALYSIS OF DATA	Maximum Internal Marks: 25	34	Credits: 01 Hours: 34
PC-417	DISSERTATION: REPORT WRITING, EVALUATION AND VIVA VOCE	Maximum Internal Marks: 100	136	Credits: 04 Hours: 136

* शिष्यवृत्ती संबंधी माहिती *

१) भारत सरकार शिष्यवृत्ती : (Government of India Scholarship)
हो शिष्यवृत्ती एस.सी.,एस.टी., व्ही.जे.,एन.टी.,ओ.बी.सी.,एस.बी.सी.या वर्गवारीच्या विद्यार्थ्यांना अनुज्ञेय आहे.

निकष :

शिष्यवृत्तीधारक विद्यार्थ्यांच्या पालकांची वार्षिक उत्पन्नाची मर्यादा रु. २,००,०००/- (दोन लाख रुपये) पर्यंत आहे.
एस.सी., व्ही.जे.,एन.टी.,ओ.बी.सी.,एस.बी.सी.साठी रु. १,००,०००/- (एक लाख रुपये) आहे.

विद्यार्थ्याने बी.एड्. प्रशिक्षणासाठी जिल्हा बदल केला असल्यास जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी यांच्याकडून जिल्हा बदलीचे प्रमाणपत्र, मागील शिष्यवृत्ती मंजुरीचे प्रमाणपत्र व क्रमांक महाविद्यालयाच्या कार्यालयात सादर करणे आवश्यक आहे.

२) अपंग शिष्यवृत्ती :
ही शिष्यवृत्ती अंपग विद्यार्थ्याला महाराष्ट्र शासनाच्या समाजकल्याण विभागाकडून प्राप्त होते.

३) आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती (ई.बी.सी.) :
जे विद्यार्थी आर्थिकदृष्ट्या मागासलेले आहेत व ज्यांचे आर्थिक उत्पन्न शासनाने ठरवून दिलेल्या मर्यादेत व नियमात आहे, अशाच विद्यार्थ्याला या शिष्यवृत्तीचा लाभ होतो.

४) छत्रपती शाहू महाराज शिष्यवृत्ती :
ही शिष्यवृत्तीसाठी पालकाची उत्पन्न मर्यादा रु.८,००,०००/-असून ही शिष्यवृत्ती खुल्या प्रवर्गासाठी आहे.

५) पंडीत दिनदयाल शिष्यवृत्ती :
ही शिष्यवृत्ती फक्त अनुसूचित जमातीकरीता आहे.

६) स्वाधार योजना शिष्यवृत्ती :
ही शिष्यवृत्ती फक्त अनुसूचित जमातीकरीता आहे.

७) पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती :
आदिवासी विकास विभागाकडून मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती.

* महाविद्यालय नियमावली *

१) महाविद्यायाची वेळ सोमवार ते शुक्रवार सकाळी ११:०० ते ५:३० पर्यंत व शनिवारला सकाळी ८:०० ते १२:४० वाजेपर्यंत आहे. प्रशिक्षणार्थी महाविद्यालयात पूर्ण वेळ उपस्थित राहणे बंधनकारक राहील.

२) सर्व प्रशिक्षणार्थी सोमवार ते शुक्रवार सकाळी ११:०० पर्यंत व शनिवारी सकाळी ७:४० पर्यंत हजेरी मस्टरवर सह्या करतील. त्यानंतर उशिरा येणाऱ्या प्रशिक्षणार्थींच्या सह्या होणार नाहीत. तो दिवस पूर्ण अनुपस्थिती लागेल.

३) प्रशिक्षणार्थ्यांनी प्राचार्यांची रितसर पूर्वपरवानगी घेतल्याशिवाय अनुपस्थित राहू नये.

४) व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे महाविद्यालय असल्याने तात्विक, प्रात्यक्षिक तासिकांना व अंतर्गत मूल्यामापनाच्या उपक्रमासाठी १००% उपस्थिती अपेक्षित आहे.
प्रत्येक विषयाच्या तात्विक, प्रात्यक्षिक तासिकांना नियमानुसार ७५% उपस्थिती अनिवार्य आहे.

५) प्रत्येक दैनंदिन तात्विक व प्रात्यक्षिक तासिकांना, उपक्रमांवेळी प्रशिक्षणार्थ्यांची हजेरी घेण्यात येईल.

६) महाविद्यालयाने प्रशिक्षणार्थ्यांना निर्धारित केलेला गणवेश परिधान करुन महाविद्यालयात उपस्थित राहावे.

७) भावी शिक्षक पेशाला साजेशी वेशभूषा, केशभूषा, ड्रेस व त्यांची सुयोग्य रंग-संगती इत्यादी बाह्यगोष्टी जाणीवपूर्वक पाळाव्यात.

८) सूक्ष्मपाठ, सरावपाठ, शैक्षणिक उपक्रम-कार्यक्रम प्रात्यक्षिकांचे आयोजन सर्वांसाठी एकाच वेळी सामुदायिकपणे केले जात असल्याने ह्या प्रात्यक्षिकांना उपस्थित राहाणे अनिवार्य आहे. एक-दोन प्रशिक्षणार्थ्यांसाठी वेगळे आयोजन केल्या जात नाही याची नोंद घ्यावी.

९) महाविद्यालयाने आयोजित अंतर्गत परीक्षा, स्वाध्याय लेखन व सांस्कृतिक कार्यक्रमांना गैरहजर राहू नये. जादा पूरवणी परीक्षा, स्वाध्याय, उपक्रम व कार्यक्रम पुन्हा घेतला जात नाही याची नोंद घ्यावी.

१०) बी.एड्. अभ्यासक्रमिकेत अंतर्गत मूल्यमापनाअंतर्गत विविध उपक्रमांसाठी गुण निर्धारित केलेले आहेत. त्यामुळे सर्वच उपक्रमात दर्जेदार तयारीनिशी मनःपूर्वक सहभागी होणे अनिवार्य आहे.

११) प्रशिक्षण कालावधीत महाविद्यालय व महाविद्यालयाबाहेर शहर व ग्रामीण परिसरात वावरतांना महाविद्यालयाच्या नावलौकिकाला बाधा येणार नाही याची प्राधान्याने दक्षता प्रशिक्षणार्थ्यांनी घेणे अपेक्षित आहे.

१२) प्रशिक्षणार्थ्यांना महाविद्यालयात, वर्ग सुरु असतांना भ्रमणध्वनी (मोबाईल फोन) वापरावर प्रतिबंध आहे तसेच

१३) महाविद्यालय परिसरात धुम्रपान, तंबाखुयुक्त पदार्थांचे सेवनास सक्त मनाई आहे.

१४) महाविद्यालयाने दिलेले ओळखपत्र नेहमी स्वतःजवळ बाळगावे व आवश्यक तिथे मागीतल्यास दाखवावे.

१५) प्रत्येक प्रशिक्षणार्थ्यांने महाविद्यालयात, परिसरात, वसतीगृहात व क्रीडांगणावर स्वच्छता राखणे आवश्यक आहे.

१६) प्रत्येक प्रशिक्षणार्थ्यांने महाविद्यालयातर्फे आयोजीत श्रमदान कार्यात सक्रीय सहभागी व्हावे.

१७) महाविद्यालयात, रॅगींग घेणे अॅन्टी रॅगींग अॅक्ट अन्वये कायद्याने गुन्हा आहे. तसे निदर्शनास आल्यास त्वरीत कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल.

१८) शिष्यवृत्ती घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थ्यांनी नियमानुसार किमान उपस्थिती, अभ्यासातील समाधानकारक प्रगती व नेहमी चांगली वर्तणूक ह्या तीन बार्बीकडे लक्ष द्यावे.

१९) महाविद्यालयाच्या सूचना फलकावर वेळोवेळी सूचना लावल्या जातात, त्या काळजीपूर्वक, नियमितपणे वाचाव्यात व त्या सूचनांचे जबाबदारीपूर्वक पालन करावे.

प्राचार्य
शासकीय अध्यापक महाविद्यालय,
बुलढाणा

* विद्यापीठ गीत *

नित्यम्च । विद्या चिंतनम् ।।
नित्यम्च । विद्या मंथनम् ।।
नित्यम्च । विद्या सर्जनम् ।।
नित्यम्च । विद्या जीवनम् ।।
जनमन जागर, करीत निरंतर, विद्यापीठ चाले
संत गाडगेबाबा तुमचे स्वप्न पूर्ण झाले ।।
कुणी न आता खुळे, अडाणी, ज्ञानासह विज्ञान कळाले
पर्णकुटीतील प्रतिभेलाही, आभाळाचे पंख मिळाले
दशसूत्राचे अक्षर अक्षर, वेद नवा बोले ।। १ जनमन
किती रंजले किती गांजले, किती आंधळे लुळे पांगळे
कर्मयोग निष्काम आचरुन, कवेत घेता बांधव सगळे
भूतदयेच्या ओलाव्याने, मानस मोहरले ।। २ जनमन
धर्मजातीच्या पलीकडेही माणूस केवळ माणूस असतो
भेदभ्रमाचे बंध तोडूनी मानवतेचे पूजन करतो
पिढ्यानपिढ्यांचे जीवन दर्शन विश्वात्मक झाले ।। ३
जनमन जागर, करीत निरंतर, विद्यापीठ चाले

प्राचार्य डॉ. विठ्ठलराव वाघ